

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE
SLOVENIJE
dr. Milan Brglez, predsednik
Šubičeva ulica 4
1102 Ljubljana
gp@dz-rs.si

Številka: 001-175/2017/2
Datum: 29. 9. 2017

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje poslanke Nade Brinovšek v zvezi z Zakonom o duševnem zdravju
Zveza: Vaš dopis št. 020-07/17-940/1 z dne 8. 9. 2017

Poslanica Nada Brinovšek se v dopisu št. 020-07/17-940/1 z dne 8. 9. 2017 sklicuje na posebno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, ki opozarja na kršitve pravic oseb z duševno motnjo pri njihovi neprostovoljni nastanitvi in obravnavi v varovanih oddelkih socialnovarstvenih zavodov, in sprašuje, ali razmišljamo v smeri spremembe Zakona o duševnem zdravju oziroma v katero smer bodo šle spremembe, zakaj na tem področju ni bilo še nič storjenega in v kolikšni meri vlada in pristojna ministrstva upoštevajo priporočila Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v smeri izboljšanja in prenehanja kršitev človekovih pravic? V zvezi z zgoraj navedenim vprašanjem pojasnujem naslednje.

Zakon o duševnem zdravju (Uradni list RS, št. 77/08 in 46/15-odl. US, v nadaljevanju besedila: ZDZdr) ureja materijo, ki vsebinsko sodi na področje dela Ministrstva za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ), Ministrstva za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: MP) in Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ). Varovani oddelek je opredeljen v 2. členu ZDZdr kot oddelek v socialnovarstvenem zavodu, kjer so osebe zaradi svojih potreb nepretrgoma deležne posebne zaščite in varstva ter zavoda ne morejo zapustiti po lastni volji. Drugi odstavek 5. člena zgoraj navedenega zakona pa določa, da kadrovske, tehnične in prostorske pogoje izvajalcev socialno varstvenih programov in storitev ter izvajalcev obravnave v skupnosti ter postopek njihove verifikacije določi minister oziroma ministrica, pristojna za socialno varstvo, v soglasju z ministrom oziroma ministrico, pristojno za zdravje (Pravilnik o kadrovskih, tehničnih in prostorskih pogojih za izvajanje nalog na področju duševnega zdravja za izvajalce institucionalnega varstva ter centre za socialno delo ter o postopku njihove verifikacije, Uradni list RS, št. 97/09, 84/12 in 85/14).

Posebno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije o kršitvah človekovih pravic oseb z duševno motnjo pri njihovem neprostovoljnem nastanjanju in obravnavi v varovanih oddelkih socialnovarstvenih zavodov obravnava medresorsko problematiko, s katero so seznanjena vsa pristojna ministrstva – najbolj pristojno MDDSZ, pa tudi MZ in MP.

Na ravni državnih sekretarjev MP, MZ in MDDSZ od začetka leta 2016 potekajo dogovori o reševanju nastale problematike, teh srečanj se udeležujejo tudi predstavniki Skupnosti socialnih zavodov Slovenije ter Varuha človekovih pravic Republike Slovenije.

Na predlog MDDSZ je Vlada Republike Slovenije s sklepom št. 02401-24/2016/3 z dne 19. 10. 2016 imenovala delovno skupino za vzpostavitev specializirane enote za obravnavo oseb z najtežjimi oblikami motenj v duševnem zdravju. Naloge delovne skupine so preučiti modele dobre prakse v tujini ter pripraviti analizo trenutnega stanja obravnave oseb s težavami v duševnem zdravju, ki zaradi hudih oblik motenj v duševnem zdravju ogrožajo svoje življenje ali življenje drugih, ne zmorejo obravnave v obstoječih institucionalnih oblikah (oddelki pod posebnim nadzorom v psihiatričnih bolnišnicah, varovani oddelki socialnovarstvenih zavodov, zaporih) niti obravnave v skupnosti, preučiti veljavno zakonodajo in predlagati spremembe, ki bodo omogočile vzpostavitev specializirane enote za te osebe in pripraviti elaborat, katerega del predstavlja izvedba pilotnega projekta.

Na Ministrstvu za zdravje pa že pripravljamo spremembe ZDZdr. S sklepom št. 024-23/2016/18 z dne 3. 11. 2016 sem imenovala delovno skupino, ki se je doslej sestala na osmih sejah. Predlog novelacije zakona je v veliki meri že pripravljen in predvidoma bo v roku 30 dni posredovan v javno obravnavo. Namen spremembe ZDZdr je tako izboljšati varstvo človekovih pravic kot omogočiti večjo učinkovitost pri njegovem izvajanju. Ob tem pa se na Ministrstvu za zdravje zavedamo, da imajo deležniki pri nekaterih predlogih sprememb zakona podobna, pri drugih predlogih sprememb pa diametralno nasprotna pričakovanja, zato bomo zelo podrobno spremljali javno razpravo in upoštevali vse konstruktivne predloge.

Iz povedanega izhaja, da vlada in pristojna ministrstva spoštujemo delo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, upoštevamo njegova priporočila ter si prizadevamo za odpravo pomanjkljivosti, na katere nas opozori.

S spoštovanjem,

Milojka Kolar Celarc
ministrica